

SC-THERMO-004 - Περιοριστικό αντιδρών και ενθαλπία αντίδρασης

Πρωτότυπη άσκηση Θερμοχημείας Γ' Λυκείου

Κεφάλαιο
Θερμοχημεία

Υποενότητα
Στοιχειομετρία
δύο αντιδρώντων
- μάζα προϊόντος
- ΔH

Δυσκολία
 5,5 / 10

Χρόνος
18 λεπτά

Διδακτικός στόχος

✓ Να μετατρέπεις τις μάζες δύο αντιδρώντων σε mol.

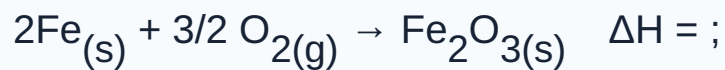
✓ Να εντοπίζεις το περιοριστικό αντιδρών με βάση τη στοιχειομετρία.

✓ Να υπολογίζεις τη μάζα του προϊόντος που σχηματίζεται.

✓ Να υπολογίζεις την ενθαλπία της θερμοχημικής εξίσωσης από το ποσό θερμότητας που εκλύεται.

Εκφώνηση

22,4 g Fe αντιδρούν με 12,8 g O₂, σύμφωνα με τη θερμοχημική εξίσωση:

Κατά την αντίδραση ελευθερώνεται ποσό θερμότητας ίσο με **164 kJ**.

1. Να υπολογίσετε τη μάζα, σε g, του Fe₂O₃ που σχηματίζεται.
2. Να υπολογίσετε την ενθαλπία ΔH της αντίδρασης, όπως αυτή είναι γραμμένη.

Δίνονται: A_r(Fe)=56, A_r(O)=16.

Προσπάθησε μόνος σου

Μετέτρεψε πρώτα τη δοσμένη ποσότητα σε mol και σύνδεσε τη θερμότητα με τη θερμοχημική εξίσωση. Πρόσεξε ιδιαίτερα το πρόσημο της ΔH.

Καθοδηγούμενη βοήθεια

Υπολόγισε τα mol Fe και O_2 .

Έλεγξε ποιο αντιδρών εξαντλείται πρώτο με βάση την αναλογία 2 mol Fe : 1,5 mol O_2 .

Η ποσότητα θερμότητας των 164 kJ αντιστοιχεί στην ποσότητα Fe που πράγματι αντέδρασε, όχι σε ολόκληρη τη θερμοχημική εξίσωση.

Πλήρης λύση

1. Υπολογισμός των αρχικών mol

$$n(\text{Fe}) = 22,4/56 = 0,40 \text{ mol}$$

$$n(\text{O}_2) = 12,8/32 = 0,40 \text{ mol}$$

2. Προσδιορισμός περιοριστικού αντιδρώντος

Από τη στοιχειομετρία:

$$0,40 \text{ mol Fe απαιτούν } n(\text{O}_2) = 0,40 \cdot 1,5/2 = 0,30 \text{ mol}$$

Υπάρχουν 0,40 mol O₂, άρα το O₂ βρίσκεται σε περίσσεια και **περιοριστικό αντιδρών είναι ο Fe**.

α) Μάζα Fe₂O₃

$$0,40 \text{ mol Fe} \rightarrow n(\text{Fe}_2\text{O}_3) = 0,20 \text{ mol}$$

$$M_r(\text{Fe}_2\text{O}_3) = 2 \cdot 56 + 3 \cdot 16 = 160$$

$$m(\text{Fe}_2\text{O}_3) = 0,20 \cdot 160 = 32 \text{ g}$$

β) Υπολογισμός της ΔH

Τα 0,40 mol Fe ελευθερώνουν 164 kJ. Η εξίσωση, όπως είναι γραμμένη, καταναλώνει 2 mol Fe:

$$|\Delta H| = 164 \cdot 2/0,40 = 820 \text{ kJ}$$

Επειδή η θερμότητα ελευθερώνεται:

$$\Delta H = -820 \text{ kJ}$$

Τελικές απαντήσεις: α) $m(\text{Fe}_2\text{O}_3)=32\text{ g}$ β) $\Delta H=-820\text{ kJ}$.

Συχνά λάθη μαθητών

- Συγκρίνουν απευθείας τα $0,40\text{ mol Fe}$ με τα $0,40\text{ mol O}_2$ χωρίς να χρησιμοποιήσουν τους στοιχειομετρικούς συντελεστές.
- Θεωρούν ότι το O_2 είναι περιοριστικό επειδή έχει την ίδια ποσότητα mol με τον Fe.
- Υπολογίζουν τη μάζα προϊόντος από την αρχική ποσότητα O_2 , παρότι αυτό βρίσκεται σε περίσσεια.
- Θέτουν $\Delta H=+820\text{ kJ}$, ενώ η αντίδραση εκλύει θερμότητα.

Τι θα μπορούσε να ρωτήσει ακόμη ο εξεταστής;

- Να υπολογιστεί η ποσότητα O_2 που περισσεύει.
- Να υπολογιστεί η θερμότητα που εκλύεται αν αντιδράσουν $11,2\text{ g Fe}$ με περίσσεια O_2 .
- Να γραφεί η αντίστροφη θερμοχημική εξίσωση και η αντίστοιχη ΔH .

Συνδέεται με

Περιοριστικό αντιδρών • Στοιχειομετρία • Μάζα προϊόντος • Ενθαλπία αντίδρασης